

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: Esitys varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksellä varhaiskasvatusmaksujen madaltamiseksi tavoitellaan työllisyyden kasvamista ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvattamista. Tavoitteet ovat kannatettavia.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus totesi ”Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuskokeilun arvioinnin toinen vaihe” -arviointiraportissaan (2020), että mikäli varhaiskasvatukseen osallistumista halutaan lisätä, on varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja oleellista tarkastella osana perhepoliittista järjestelmää.

Esitetty kuntien asiakasmaksutuottomenetysten kompensatio ei koske sitä, jos kunta tekee muutoksia palveluseteliin tai yksityisen hoidon tuen kuntalisään. Varhaiskasvatuksen järjestämisen kulut saattavat tästä syystä nousta alueellisesti paikallisten päätösten mukaisesti. Asiakasmaksulaki ja esitetty maksualennus ei koske yksityistä palveluntuottajaa. Kunnissa on kuitenkin ratkaistava, millä tavalla yksityinen toiminta on jatkossakin riittävän tasapuolinen vaihtoehto kaikille perheille vai halutaanko asiakkaiden omavastuuosuuksien antaa kasvaa suhteessa kunnan perimään asiakasmaksuun.

Karvin arviointiraportin mukaan tavoite osallistumisasteen nostamisesta ei suoraan näkynyt kuntien varhaiskasvatuksen budjeteissa. Laadukkaan varhaiskasvatuksen takaamiseksi osallistumisasteen nostaminen on hyvä huomioida varhaiskasvatukselle osoitetussa budjetissa paikallisesti sekä kansallisella rahoituksella. Valtion on turvattava rahoitus varhaiskasvatuspalvelun toteuttamiselle.

Osallistumisasteen nosto ja 2021 alkava kokeilu viisivuotiaiden esiopetuksesta kasvattavat myös varhaiskasvatuksen opettajien tarvetta. Tällä hetkellä kelpoisista varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa koko Suomessa (Ammattibarometri 09/2020). Varhaiskasvatusalalla tapahtuvia muutoksia olisi arvioitava kokonaisuutena, jossa huomioitaisiin sekä koulutuspoliittiset ja taloudelliset vaikutukset. Näin voidaan taata jatkossakin varhaiskasvatuksen laatu.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Lisätietoja

Marjo Katajisto
erityisasiantuntija
marjo.katajisto@talentia.fi
puh. 09 3158 6020